

від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

2. Цельєв О., експерт Центру дослідження верховенства права Національного університету «Києво-Могилянська академія» Христина Бідонько, студентка «Києво-Могилянської академії». – «Принципи війни за міжнародним гуманітарним правом». URL: <https://law-in-war.org/pryncyzyuvijny-za-mizhnarodnym-gumanitarnym-pravom/>

3. Brown, Bernard L. (1976) «The Proportionality Principle in the Humanitarian Law of Warfare: Recent Efforts at Codification», Cornell International Law Journal: Vol. 10: Iss. 1, Article 5. URL: <http://scholarship.law.cornell.edu/cilj/vol10/iss1/5>

4. Gardam, J. (2004). Necessity, Proportionality and the Use of Force by States (Cambridge Studies in International and Comparative Law). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511494178

5. Anaïs Maroonian. – PROPORTIONALITY IN INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW: A PRINCIPLE AND A RULE. URL: <https://lieber.westpoint.edu/proportionality-international-humanitarian-law-principle-rule/>

*Савчук Аліна Ігорівна,
здобувачка наукового ступеня доктора філософії
кафедри теорії держави та права*

Науковий керівник:

*Пендюра Максим Миколайович,
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Вперше в історії масштабна зміна технологічних укладів відбувається у глобалізованому світі, що драматично посилює як її переваги, так і ризики, можливості для нейтралізації яких на національному рівні сьогодні об'єктивно обмежені. Створені нові політичні і соціально-економічні реалії, на які не було адекватної реакції урядів провідних держав світу.

Взаємозумовлені фактори, які є причинами вказаного процесу, мають внутрішню та зовнішню природу. Серед них, зокрема сукупність внутрішніх проблем національного державотворення, що призвели до того, що потенціал загроз національній безпеці досяг рівня, за якого без розробки системної державної політики захисту національних інтересів може постати проблема існування України як суверенної держави.

Тому, єдиною реалістичною альтернативою цьому руйнівному сценарію є підвищення рівня національної безпеки шляхом посилення ефективності внутрішньодержавних процесів, забезпечення і гарантування державного суверенітету та територіальної цілісності на основі демократичного розвитку суспільства і держави, дотримання високого рівня захисту прав і свобод, практичне запровадження європейських демократичних засад розвитку держави та суспільства, утвердження європейських цінностей.

Джерельну базу теоретичних та практичних шляхів розв'язання проблеми створення належних умов забезпечення національної безпеки України висвітлено у наукових працях вітчизняних учених: Ю.В. Бауліна, Д.Д. Буркальцевої, З.С. Варналія, С.Б. Гавриш, М.М. Гочар, В.П. Ємельянова, А.П. Закалюка, А.М. Колодія, О.М. Литвак, П.П. Михайленка, О.М. Підхомного, М.М. Пендюри, Ю.І. Римаренко, Л.А. Савченко, В.Я. Тація, В.П. Тихого, О.Г. Фролової, В.І. Шакур, М.В. Чумак, О.Н. Ярмиша та ін.

Незважаючи на те, що існує значна кількість наукових доробок, сьогодні проблеми національної безпеки в умовах воєнного часу та війни розглядаються фрагментарно. Їх теоретичний аналіз і побудова достатньо узагальнених концепцій, які володіють продуктивною пояснювальною і прогностичною цінністю, є значною мірою складними. Однією з причин, на наше переконання, є недостатнє усвідомлення сутності національної безпеки, принципів її організації, взаємозв'язку складових елементів самої системи національної безпеки [1].

Безпека завжди мала важливе значення в житті суспільства, однак до сьогодні не існує стійких наукових стереотипів рефлексії феномена національної безпеки, тому життєво необхідним практично для усіх суспільств є фундаментальне обґрунтування даного феномена. Від ступеня адекватності такого обґрунтування залежить тривалість та ефективність трансформаційних процесів, нормальний історичний розвиток суспільств за умов збереження національної самобутності [2].

При висвітленні проблем у сфері національної безпеки послуговуються такими термінами, як: «державна безпека», «колективна безпека», «регіональна безпека», «основи національної безпеки», «національна безпека» тощо, в які автори іноді узвичаєно вкладають однаковий зміст. Втім стає все більш зрозумілим, що феномен «національна безпека» має міждисциплінарний характер і виходить за межі науки: чи то управлінської, чи то правової, чи то політичної, чи то економічної тощо [3].

Невирішеність зазначених проблем вкрай негативно впливає на ефективне забезпечення національної безпеки. На противагу цьому, соціальні науки опинились не готовими дати правильний, точний прогноз і запропонувати модель збалансованого існування особи, суспільства і держави в період глобалізації, коли випадковість та багатоальтернативність стають нормою життя. В осмисленні нової ситуації переходу від стереотипів попередніх інтересів та загроз в практиці важливо максимально скоротити дистанцію хаотичних, неорганізованих соціальних процесів у нашій країні.

Тому, на основі проведеного дослідження можна дійти певних

узагальнень, що в галузі безпекового середовища України основними пріоритетами повинні бути: забезпечення подальшого існування України як суверенної незалежної держави, зміцнення демократичних інституцій, що в свою чергу приведе до зростання ролі фундаментальних цінностей, що забезпечують добробут, безпеку, соціокультурний прогрес, зміцнення засад громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. Ліпкан В.А. Теорія національної безпеки : підруч. Київ : КНТ, 2009. 631 с.
2. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О.П. Дзьобаня. – Харків : Право, 2021. – 776 с.
3. Блистів Т.І., Колесник В.Т., Пригунов П.Я., Карпова К.В. Концептуальні підходи до визначення методологічної функції законодавчого забезпечення національної безпеки України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 4 (81). С. 13–26.

*Самофалов Леонід Прохорович,
доцент кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного права
Пенітенціарної академії України,
кандидат юридичних наук, доцент*

ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ КОПЕЙЧИКОВ – У МОЇЙ ПАМ'ЯТІ

У людському житті і, взагалі у світі такі поняття як Бог, доля, випадок тісно пов'язані між собою. Підстави, які дають мені право так стверджувати пов'язані з моїм життям, зокрема із знайомством з Володимиром Володимировичем Копейчиковим, постійним спілкуванням як на науковій ниві так і різних життєвих ситуаціях, аж до останніх днів його життя.

А все почалось з того, що працюючи в управлінні карного розшуку МВС Української РСР яось у службових справах довелось зайти в КВШ МВС СРСР де я зустрів колишнього заступника начальника курсу Ю.С. Меренкова. Під час нашої розмови він сказав, що про мене запитував Ю.І. Римаренко, чому я не поступаю в ад'юнктуру. До речі, вищу школу я закінчив на відмінно, отримав диплом з відзнакою, а у процесі навчання займався науковою роботою, особливо в галузі оперативно-розшукової діяльності. Подумавши трохи, вирішив поступати в ад'юнктуру. Але заступник міністра